

Національний
банк України

Щомісячний макроекономічний та монетарний огляд

жовтень 2023 року

Департамент монетарної політики та
економічного аналізу

Головне

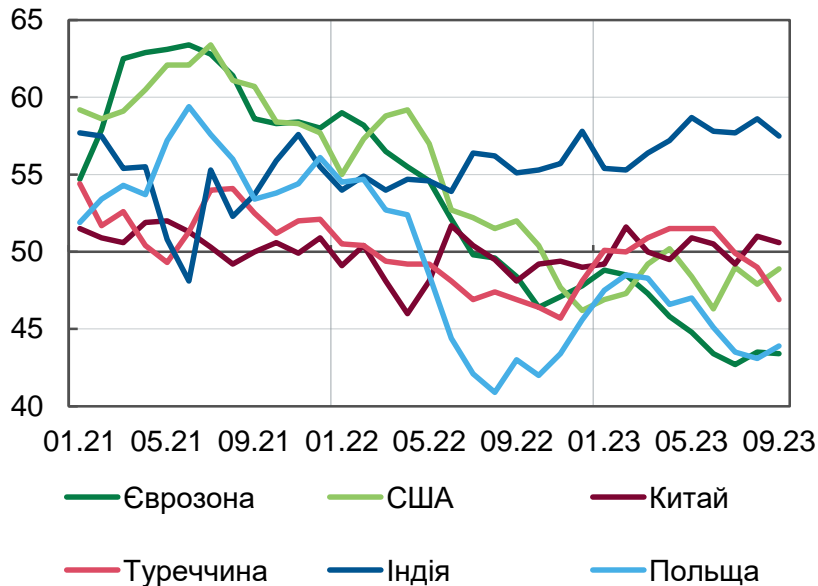
- **Зростання економіки** країн – ОТП України дедалі **сповільнювалося**, однак **інфляційний тиск залишався стійким**. Ціни на енергоносії, насамперед нафту, продовжили зростати в умовах обмеженої пропозиції. Ціни на товари, вагомі для експорту України, були високо волатильними та змінювалися різноспрямовано. Головним питанням на порядку денному **провідних ЦБ стає, як довго утримувати процентні ставки на високих рівнях**. Водночас **усе більше ЦБ ЕМ переходять до зниження ставок**
- **Споживча інфляція в Україні далі стрімко сповільнювалася** (загальна - до 8.6% р/р, базова – до 10.0% р/р у серпні) передусім завдяки розширенню пропозиції продуктів харчування, зокрема овочів та фруктів нового врожаю. Послаблювався і фундаментальний інфляційний тиск, у тому числі під впливом поліпшення очікувань. За оцінками НБУ, інфляція сповільнилася й у вересні під впливом цих же чинників
- У вересні **економічну активність підтримували роботи зі збору, перевезення та переробки більших, ніж торік врожаїв**. Значні капітальні видатки бюджету стимулювали будівництво, що також позначилося на залізничних перевезеннях
- Пожвавлення економічної активності супроводжується збільшенням попиту на робочу силу, що зумовлює **поступове поліпшення зайнятості та доходів домогосподарств**
- У вересні **дефіцит державного бюджету (без урахування грантів у доходах) залишився значним** попри поліпшення доходів. Передбачувано основними джерелами фінансування дефіциту залишалася міжнародна допомога та внутрішні залучення
- У серпні дефіцит торгівлі товарами залишився майже на рівні липня. Проте через зміщення гранту від США на вересень **дефіцит поточного рахунку розширився. Разом зі скороченням припливу капіталу за фінансовим рахунком це зумовило зниження резервів** станом на кінець серпня, які, однак, і надалі перебували на одному з найвищих в історії рівнів – більше 40 млрд дол.
- **Дохідність гривневих активів залишається привабливою**, навіть за номінального зниження ставок. Зростання чистого попиту на іноземну валюту, головним чином через сезонний та ситуативний чинники, зумовило збільшення обсягу інтервенцій
- Стійкий прогрес у зниженні інфляції, накопичення значного рівня міжнародних резервів, збільшення привабливості гривневих активів дали змогу НБУ **перейти до режиму керованої гнучкості обмінного курсу**

Зовнішнє середовище

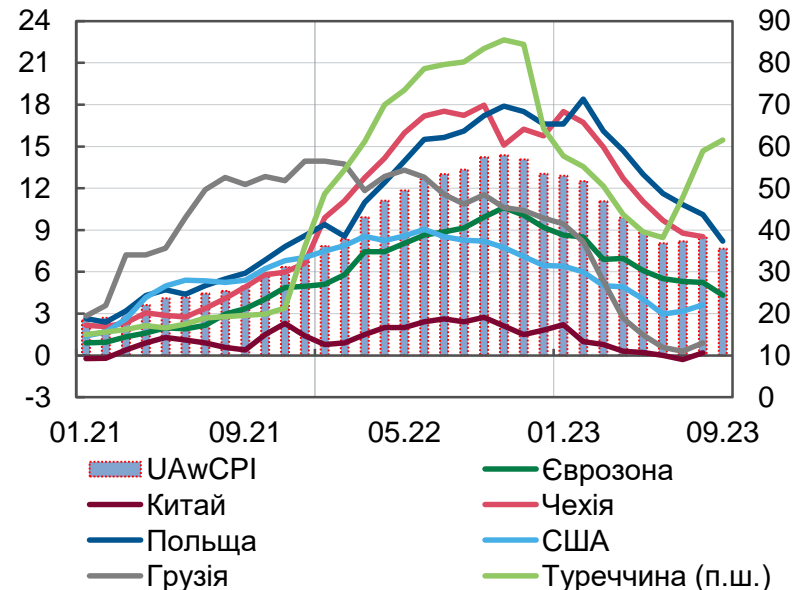
Зростання економік країн – ОТП України сповільнювалося далі, однак інфляційний тиск залишався стійким

PMI обробної промисловості окремих країн

Джерело: S&P Global.

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП України (UAWCPI), % р/р

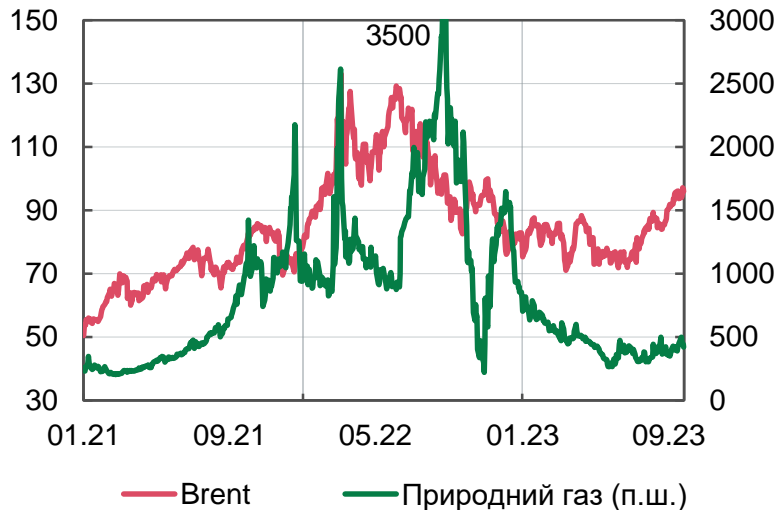

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

- Про сповільнення зростання економік країн – ОТП України свідчать випереджаючі індикатори як промисловості, так і сфери послуг. Найгіршою серед країн – ОТП України була динаміка випереджаючих індикаторів в країнах Європи
- Основні причини - жорсткі фінансові умови на тлі скорочення нових замовлень, у тому числі експортних
- Інфляційний тиск з боку країн – ОТП України залишався стійко високим, особливо в секторі послуг. Відновилося зростання витрат на виробничі ресурси внаслідок подорожчання енергоносіїв, насамперед нафти

Ціни на енергоносії, насамперед нафту, продовжили зростати в умовах обмеженої пропозиції

Світові ціни на нафту Brent (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис. м³)

Джерело: Refinitiv.

Запаси сирової нафти у США, млн бар.

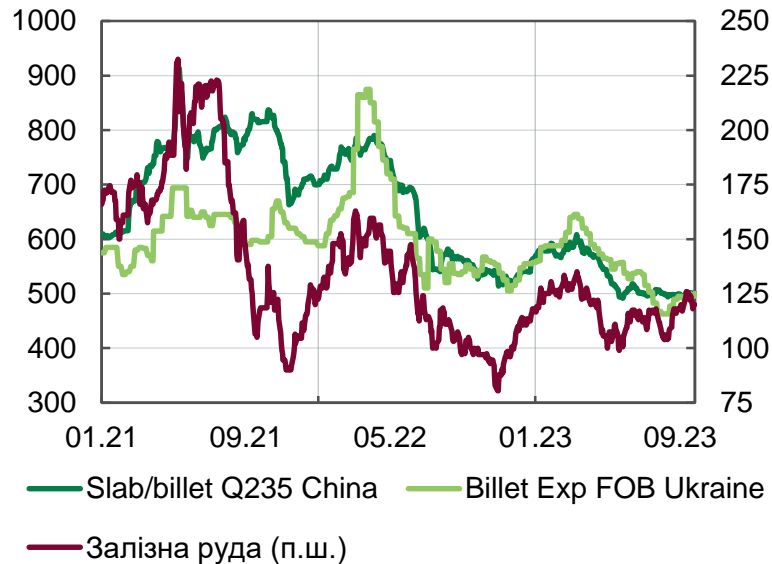

Джерело: U.S. Energy Information Administration, станом на 22.09.2023.

- Зростання цін на нафту у вересні прискорилося. Оголошення про продовження до кінця 2023 року понадпланового скорочення обсягів видобування Саудівською Аравією та експорту росією на тлі загального скорочення в межах дії угоди ОПЕК+ посилили побоювання щодо дефіциту нафти. Лише слабкість світової економіки, нарощування видобування Іраном та США стримували зростання цін
- Ціни на газ у Європі залишалися під тиском зростання цін на ринку Азії внаслідок підвищення попиту з боку Китаю та Індії. Так, на кінець вересня загальний імпорт газу країнами Європи скоротився на 22% р/р (за даними Buegel). Водночас високий рівень накопичених запасів газу (більше 94%) у сховищах ЄС стримувало зростання цін

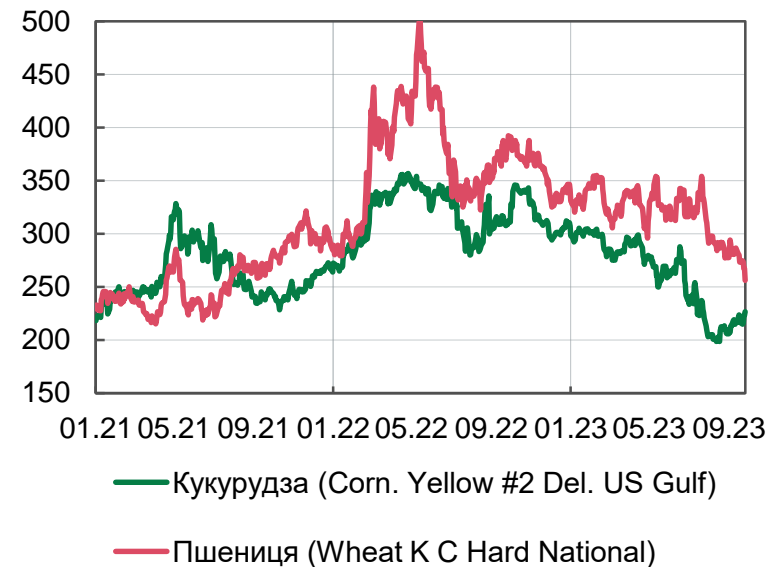
Світові ціни на товари, вагомі для експорту України, були високо волатильними та змінювалися різноспрямовано

Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: Refinitiv, Delphica.

Світові ціни на пшеницю та кукурудзу, дол./т

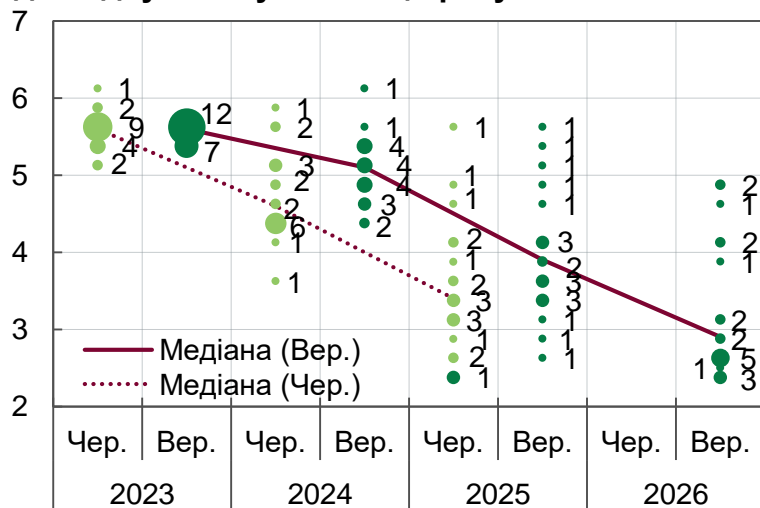

Джерело: Refinitiv.

- Сталь та залізна руда у вересні переважно дорожчали під впливом сезонного осіннього зростання попиту в Китаї та країнах ПСА (Індонезія, В'єтнам, Тайланд), а також поповнення запасів у передсвятковий період (т. зв. 'Золотий тиждень'). Однак слабкість попиту в більшості регіонів світу стримувала це зростання, а з початком свят наприкінці місяця ціни скоригувалися донизу
- Ціни на пшеницю та кукурудзу рухалися різноспрямовано. Пшениця дешевшала через: значні поставки дешевого зерна росією; вихід суден з українським зерном з чорноморського порту тимчасовим гуманітарним коридором; неочікуване підвищення USDA оцінок виробництва пшениці у США. Натомість ціни на кукурудзу, попри рекордний урожай Бразилії, зростали. Подорожчання нафти підтримало кукурудзу як сировину для виробництва етанолу. Додатковим чинником були сумніви щодо потенціалу врожайності та запасів у США після посухи

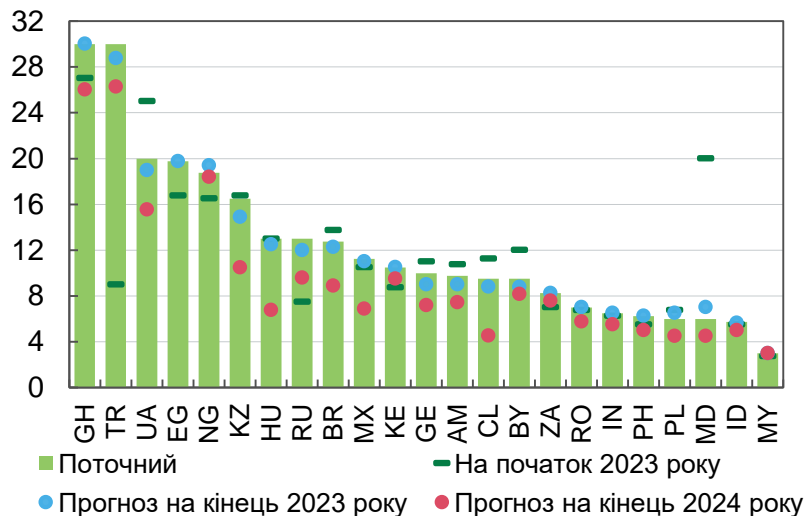
Провідні ЦБ обговорюють тривалість утримання ставок на високих рівнях, тоді як усе більше ЦБ ЕМ їх знижують

Кількість учасників FOMC, що очікують відповідну ставку на кінець року

Джерело: ФРС.

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЕМ, %

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Oxford Economics, станом на 29.09.2023.

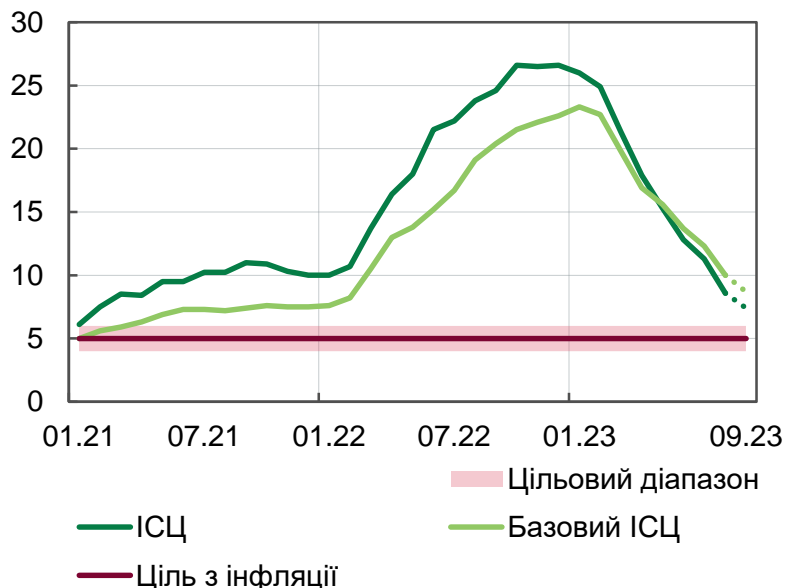
- **ФРС** у вересні ставки не змінила, тоді як **ЄЦБ**, очікувано, підвищив їх на 25 б.п. Обидва ЦБ сигналізували про готовність подальшого підвищення за необхідності (риторика ФРС була більш яструбина) та необхідність збереження ставок високими тривалий час. Однак ринки не очікують подальших підвищень та закладають зниження ставок – у середині 2024 року. Водночас ЦБ **Англії** й **Швейцарії**, всупереч очікуванням, утрималися від підвищення
- ЦБ Польщі та Перу, приєдналися до **чисельної групи ЦБ ЕМ**, що розпочали зниження ставок. ЦБ **Угорщини** завершив 'нормалізацію надзвичайних умов процентних ставок', ліквідувавши розрив між ставкою за одnodенними швидкими депозитами (виконувала роль ключової) та базовою ставкою
- Водночас Банк **Туреччини** у вересні знову підвищив ставку (на 500 б.п.) та повторив, що продовжить монетарне посилення, підтверджуючи повернення до ортодоксальної політики

Україна: Інфляція

Споживча інфляція далі стрімко сповільнювалася

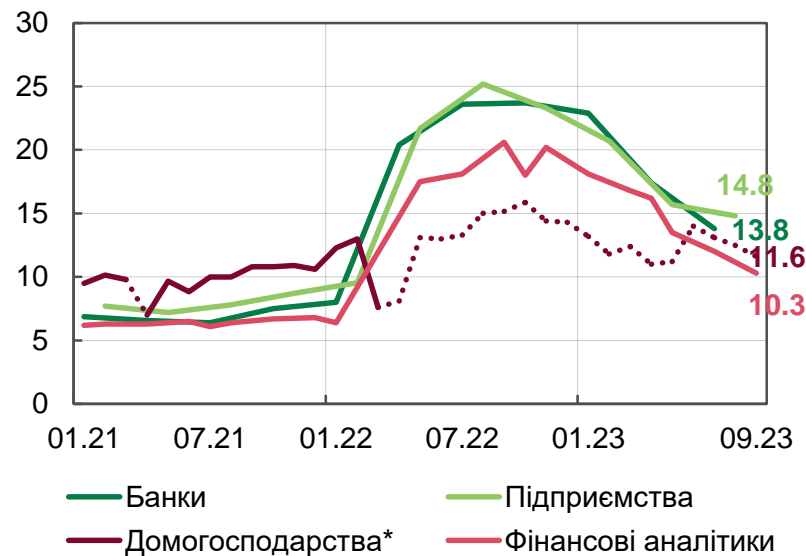
Інфляція* та інфляційна ціль, % р/р

* Вересень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Швидше сповільнення інфляції зумовлювалося більшою пропозицією продуктів харчування, зокрема овочів та фруктів нового більшого, ніж очікувалося, врожаю завдяки сприятливим погодним умовам
- Фундаментальний інфляційний тиск також знижувався. Цьому сприяли поліпшення очікувань в умовах збереження курсової стійкості та зменшення тиску з боку витрат бізнесу
- За оцінками НБУ, сповільнення інфляції триватиме й у вересні

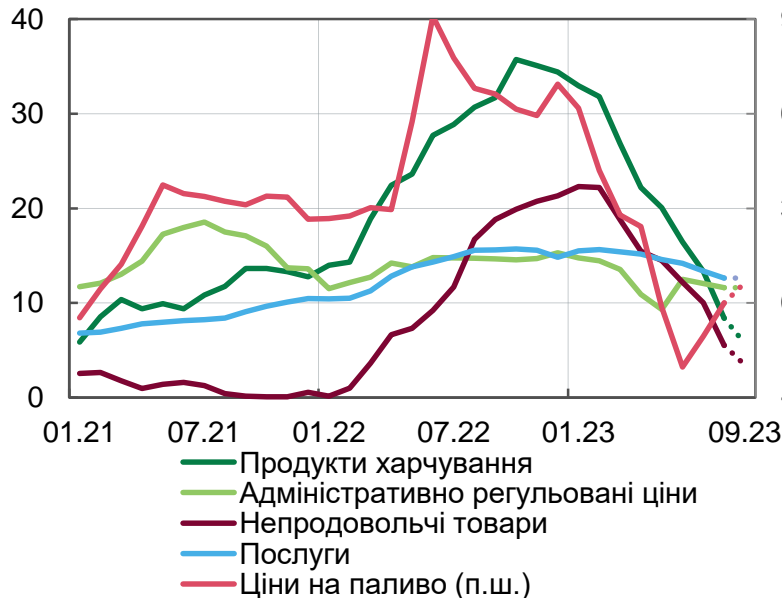
Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

* Пунктирні лінії – зміна методу опитування на телефонне.
Джерело: НБУ, GfK Ukraine, Info Sapiens.

Темпи зростання цін на більшість продуктів харчування знизилися, а деякі товари навіть подешевшали

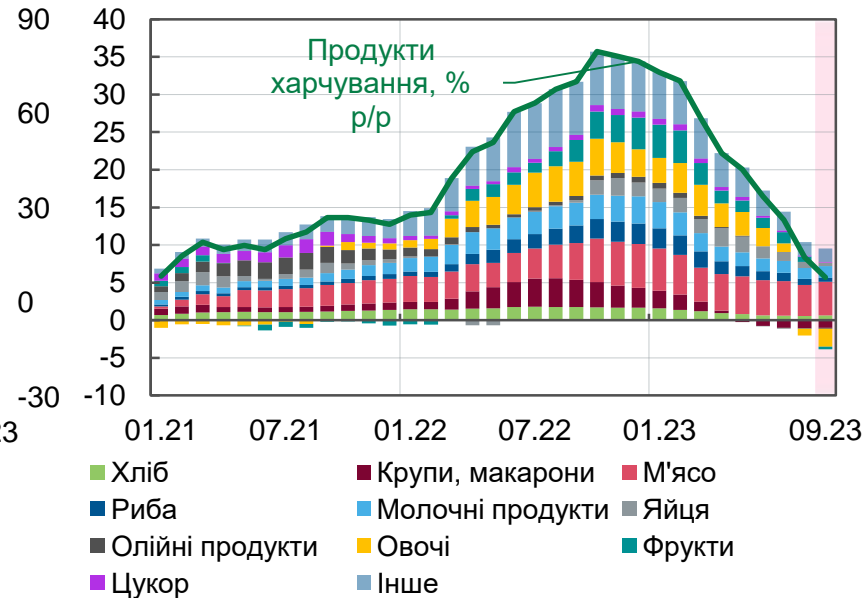
Окремі компоненти ІСЦ*, % р/р

* Вересень – за даними наукасту.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Внески у зміну цін на продукти харчування*, в. п.

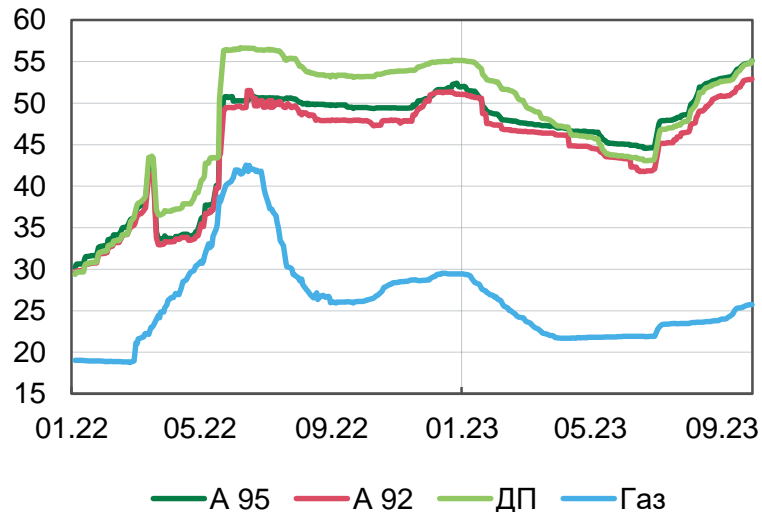
* Вересень – за даними наукасту.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

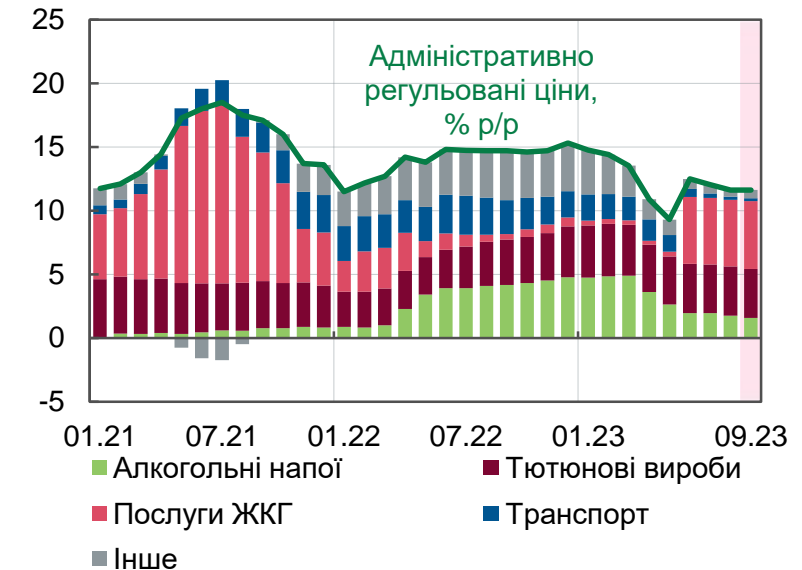
- Збільшення виробництва овочів та кавунів завдяки сприятливим погодним умовам та нарощуванню обсягів вирощування в окремих регіонах привели до стрімкого зниження цін на ці культури
- Також тривало зниження цін на крупи та борошно на тлі низьких експортних цін та більших, ніж торік, врожаїв. Поглибилося падіння цін на соняшникову олію внаслідок зниження зовнішніх цін та труднощів з експортом, а у вересні – додатково через швидше надходження пропозиції нового урожаю, ніж торік, на тлі сприятливої для збору соняшника погоди
- Темпи зростання цін на інші види продовольства також знижувалися завдяки подальшому зменшенню тиску з боку витрат бізнесу в умовах поліпшення інфляційних та курсових очікувань 10

Ціни на пальне далі зростали, тоді як адміністративна складова інфляції пригальмувала

Ціни на пальне, грн/л

Внески у зміну адміністративно регульованих цін, в. п.

Джерело: minfin.com.ua, розрахунки НБУ.

* Вересень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

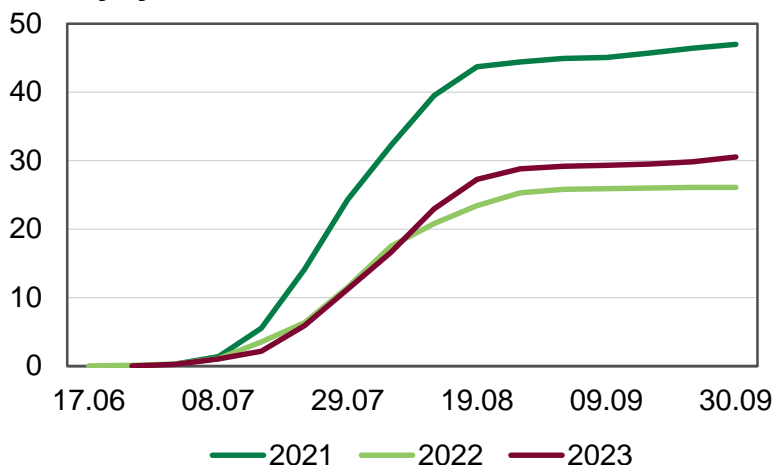
- У серпні ціни на пальне зрівнялися з торішніми, відображаючи ефекти від повернення повного оподаткування на тлі вичерпання запасів. Однак, за оцінками НБУ, вже у вересні зростання цін на пальне пришвидшилося на тлі зростання світових цін на нафту
- Зберігався вплив низьких цін на пальне в попередні місяці на транспортні послуги – зростання їх вартості і надалі сповільнювалося
- Також далі сповільнювалося подорожчання алкогольних напоїв в умовах збереження курсової стійкості та тиску з боку тіньової пропозиції
- Стримував адміністративну інфляцію і мораторій на підвищення низки тарифів на житлово-комунальні послуги

Україна: Економічна активність

Жнива пізніх культур перевищують очікування. Високі врожаї підтримують харчову промисловість

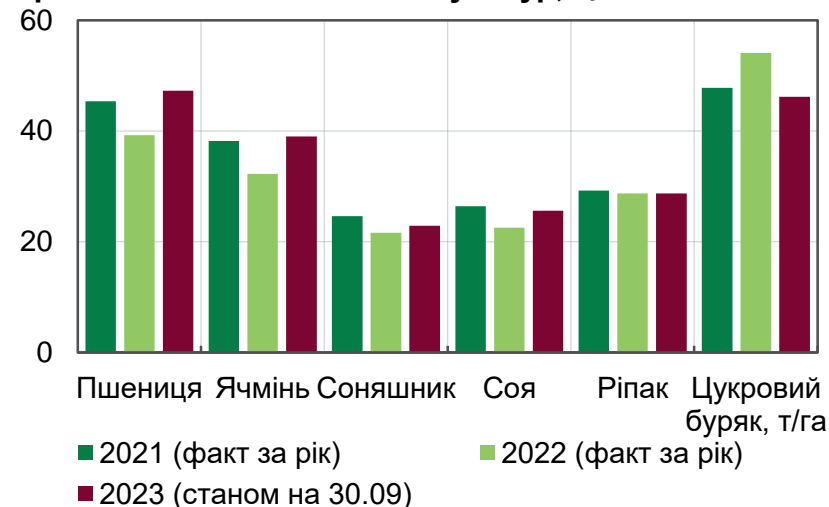
Обсяги врожаю зернових та зернобобових, млн тон, кумулятивно

Джерело: МінАПК.

- Посушлива та тепла осінь [прискорює збиральну кампанію](#) пізніх зернових і олійних (врожайність яких [перевищує очікування](#)) та знижує витрати аграріїв на сушіння, але [стримує сівбу озимих](#)
- Високий [врожай овочів](#) та брак інфраструктури для зберігання [підтримує переробку](#), зокрема на [відновлених потужностях](#) Херсонщини; надходження нового врожаю сезонно підтримало [виробництво олії](#), проте зниження цін на неї та висока завантаженість заводів переробкою ріпаку в серпні стримували нарощування виробництва
- Набирає обертів сезон цукроваріння. Очікується робота [30 заводів](#) (23 у 2022 році) та [суттєве зростання виробництва цукру](#)
- Через [складнощі з вивезенням сировини](#) поживляються інвестиції в переробку: у вересні відкривалися заводи з виробництва [борошна](#), [кормів](#), [олії](#)
- Поживилося виробництво [молочної продукції](#), [сирів](#) та [масла](#) завдяки зростанню внутрішнього попиту; поліпшується ситуація на ринку м'яса, поступово [відновлюється м'ясопереробка](#) після сезонного сповільнення влітку

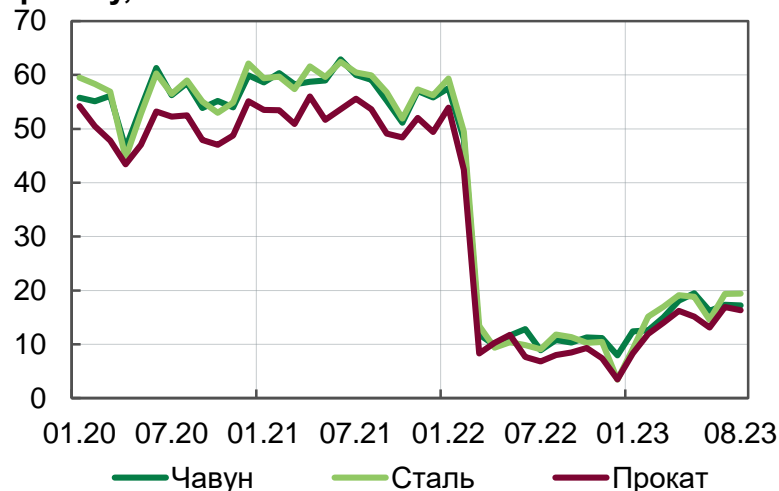
Урожайність основних с/г культур, ц/га

Джерело: МінАПК.

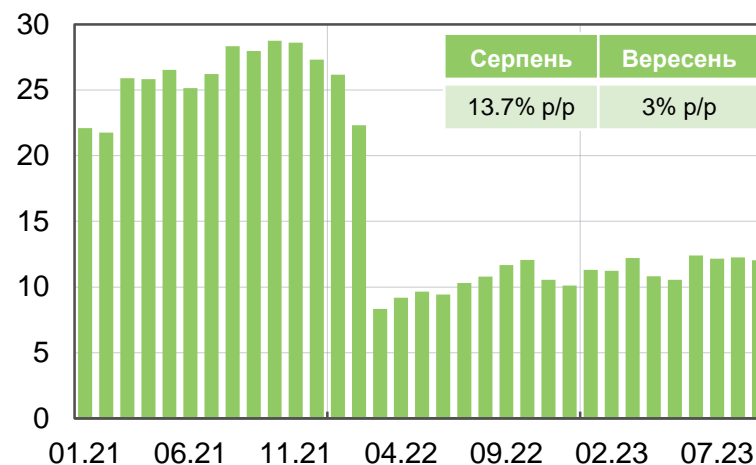
Пожвавлення в будівництві підтримало зростання вантажних перевезень, а держзамовлення – машинобудування

Середньодобове виробництво сталі, чавуну, прокату, тис. т

Джерело: Укрметалургпром.

Вантажні перевезення залізницею, млн. т

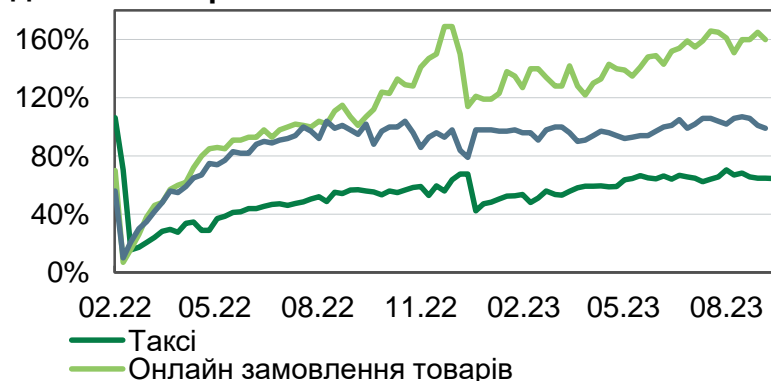

Джерело: ДССУ, Rail.insider, УЗ.

- У вересні металургійне виробництво залишилося на рівні серпня на тлі [ремонтів основних потужностей](#); хоча окремі металургійні підприємства налагоджували випуск нової продукції, зокрема завдяки [попиту іноземних замовників](#) та [оборонного сектору](#)
- Також у вересні [відновили роботу](#) окремі ГЗК та [залізорудні підприємства](#) завдяки стабільній ситуації в енергетиці та [експортним замовленням](#); газовидобувні підприємства запустили низку нових потужностей, зокрема на старих родовищах, та [відкривали нові родовища](#) газу
- Замовлення обладнання для [військових](#), [вугледобувних шахт](#) та [агросектору](#) підтримали машинобудування, а держзамовлення підтримали [виробництво автобусів](#) і [потягів](#)
- Триває поживлення будівельної галузі на тлі [розбудови західної логістики](#) та [зберігальних потужностей](#) аграріями, а також [будівництва доріг](#) і [залізничної інфраструктури](#); запуск [програм відновлення](#) підтримує будівництво житла та [виробництво будматеріалів](#)
- Залізничні [вантажоперевезення у вересні зросли](#) на 3% р/р за рахунок внутрішнього ринку (+35.5%), зокрема будматеріалів (+77.3% р/р)

Тривало зростання споживчого попиту

Кількість замовлень товарів і таксі, % до довоєнного рівня

Джерело: Opendatabot (служба таксі Бонд та сервіс Хоршош).

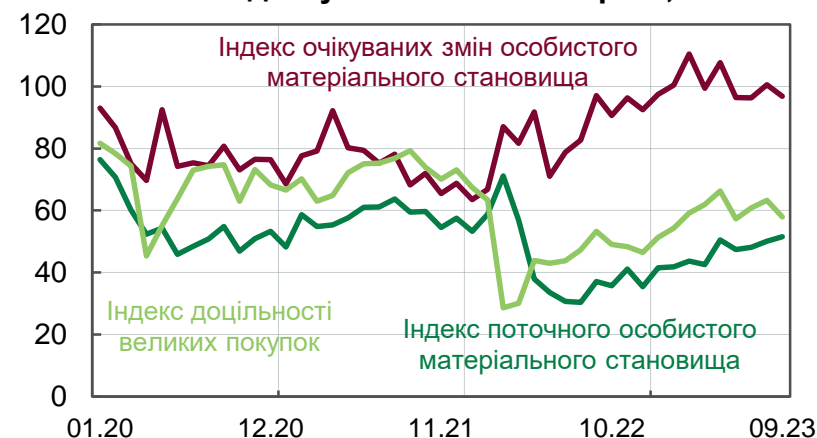
- Торгівля у вересні поживалася, частково відображаючи повернення сезонності; перехід навчання до офлайн-формату підтримало [повернення довоєнних тенденцій](#) у продажах шкільного приладдя та дитячого одягу; а підготовка до зими підтримала [продажі енергообладнання](#); хоча [зменшення кількості споживачів та економне споживання](#) все ще стримують повернення до рівня 2021 року
- На тлі зростання внутрішнього туризму у вересні [зберігалось підвищене завантаження готелів](#)
- Продажі нових легкових авто у вересні залишилися [на рівні серпня](#), проте зросли на 67% у річному вимірі

Перша реєстрація легкових автомобілів, тис. од.

Джерело: Укравтопром.

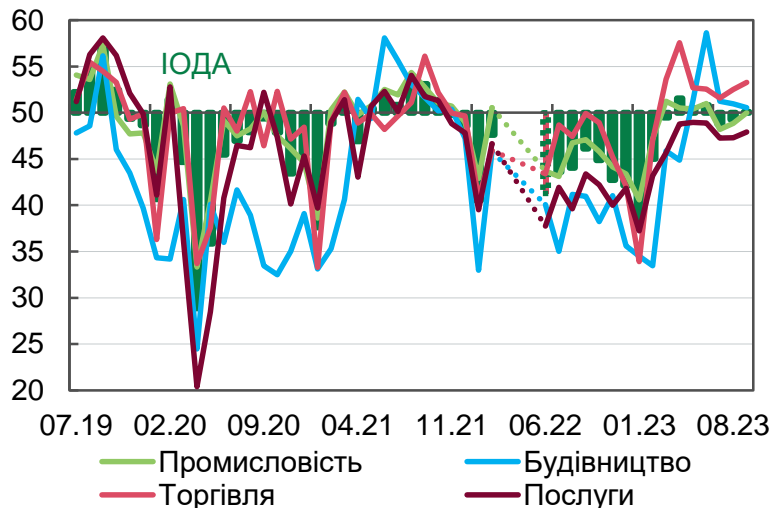
Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

З березня 2023 року метод опитування змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.
Джерело: Info Sapiens.

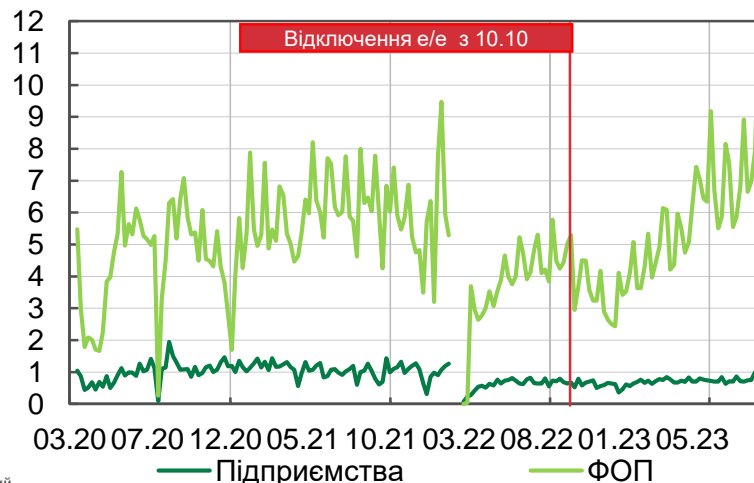
Пожевавлювалася активність і в інших видах діяльності, що, однак, значною мірою зумовлено сезонністю

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА), п.

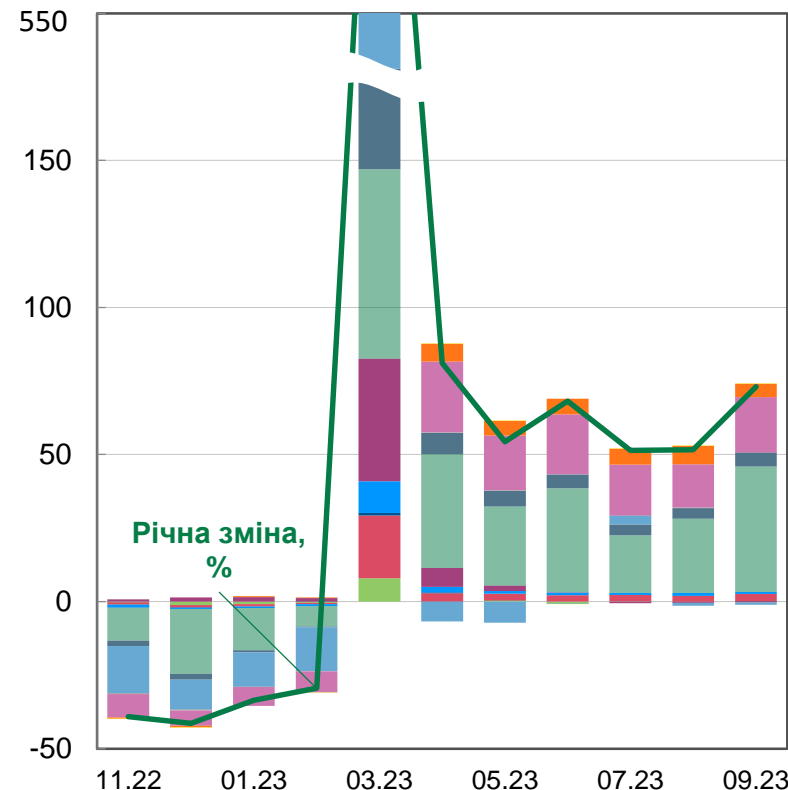
Опитування не проводилося з березня до травня 2022 року. Джерело: НБУ.

Нові реєстрації підприємств та ФОП, тис.

Джерело: opendatabot.ua.

Внески у річний приріст кількості нових ФОП за видами діяльності*, в.п.

- Інше
- Послуги
- IT
- Торівля
- Будівництво
- Переробна
- Освіта, охорона здоров'я
- Фінанси та страхування
- Ресторани та готелі
- Транспорт і пошта
- Енергетика
- Добувна

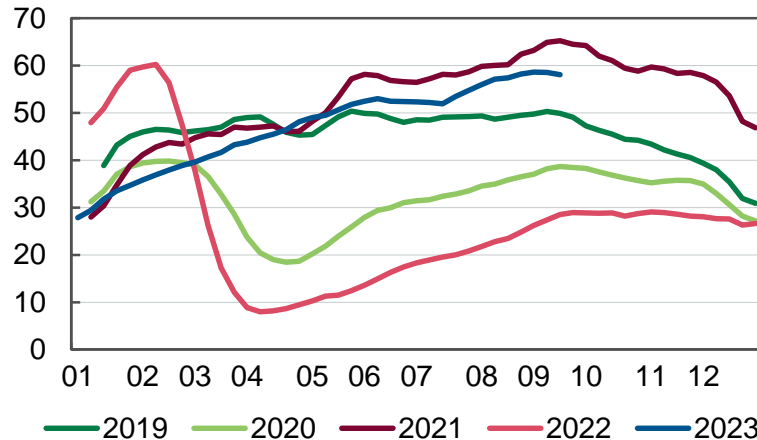
* З метою поліпшення візуального сприйняття офіційні назви видів економічної діяльності за КВЕД було скорочено. Джерело: opendatabot.ua; розрахунки НБУ.

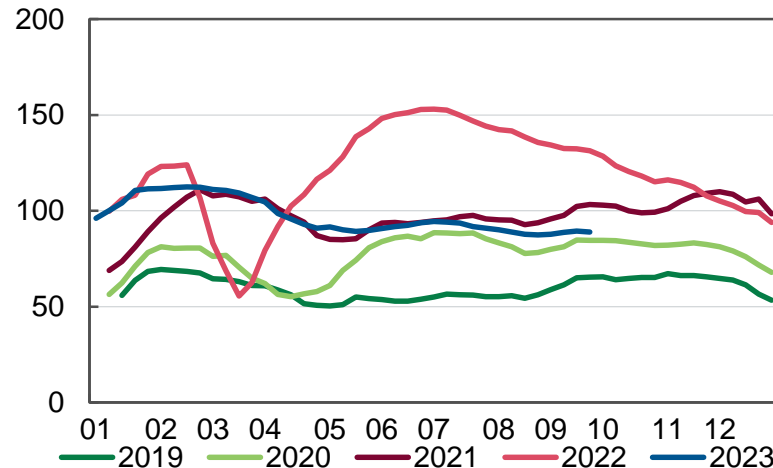
Україна: Ринок праці

Зростання попиту на працівників на тлі економічного відновлення зумовлює поступове поліпшення зайнятості

Попит на робочу силу, чотиритижнева плинна, тис. нових вакансій

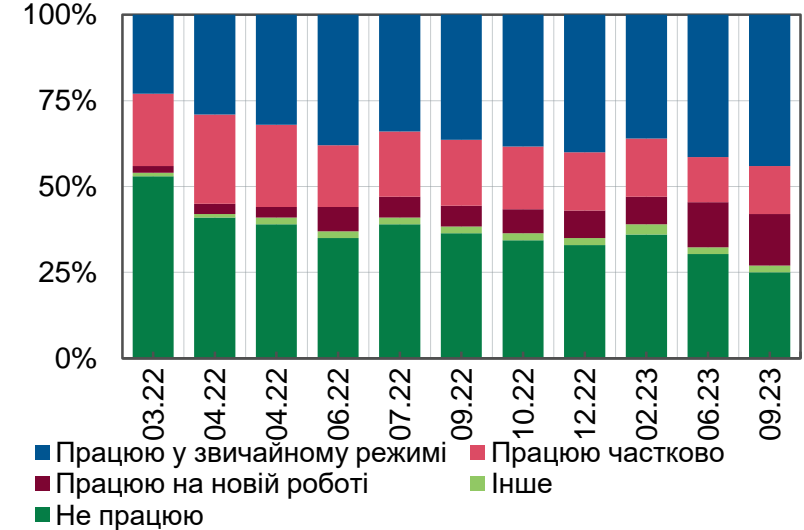

Пропозиція робочої сили, чотиритижнева плинна, тис. нових резюме

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

Поточний статус тих, хто мав роботу до 24.02.2022, % відповідей

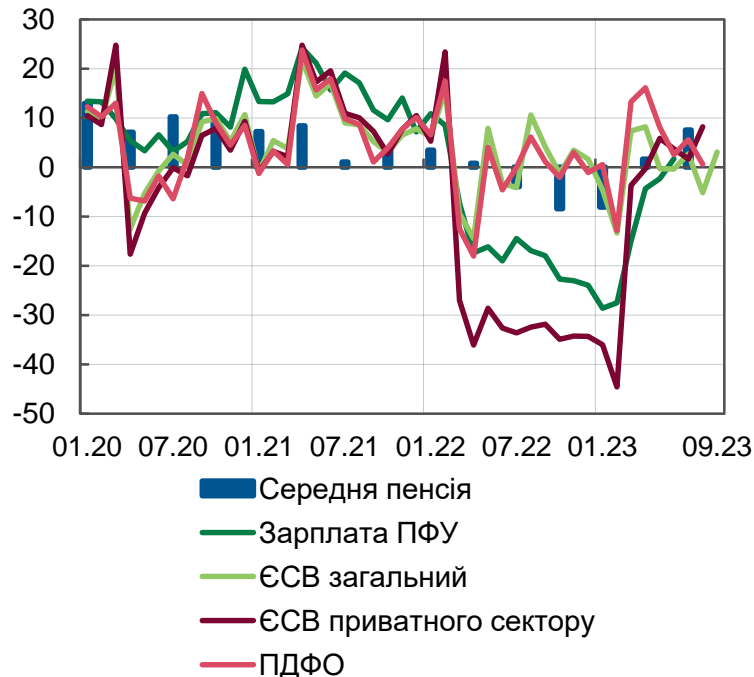

Джерело: Рейтинг.

- Кількість вакансій надалі зростала як через сезонність, так і поживавлення економіки
- Водночас кількість резюме знижувалася, що може відобразити:
 - поступове відновлення зайнятості українців (за оцінкою опитування Рейтинг, серед людей, що мали роботу до повномасштабного вторгнення, частка тих, хто не працює знизилась до 25%)
 - обмежену пропозицію робочої сили, зокрема через міграцію та мобілізацію

Доходи ДГ стримано зростають переважно завдяки бюджетним виплатам

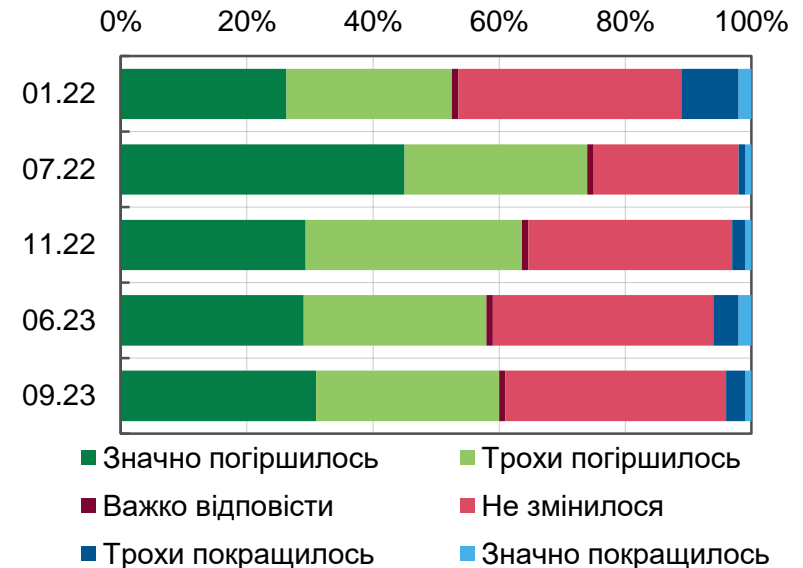
Непрямі показники для оцінки доходів населення в реальному вимірі*, % р/р

* Дефльовано на ІСЦ.

Джерело: ПФУ, ДССУ, ДКСУ, розрахунки НБУ.

Самооцінка економічного становища домогосподарства у минулі 6 місяців, % відповідей

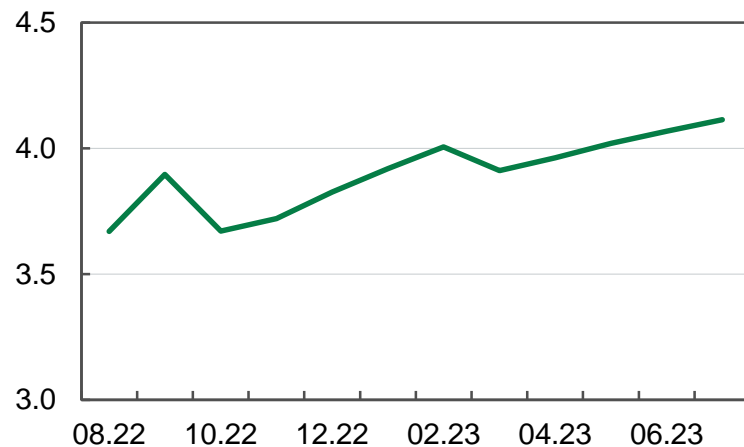

Джерело: Рейтинг.

- Доходи населення стримано зростають, підтримані соціальними виплатами та виплатами військовослужбовцям, а також відновленням економічної активності, що у свою чергу зумовлює і поступове відновлення зростання зарплат у приватному секторі
- Утім, загалом фінансовий стан домогосподарств досі складний: згідно з вересневим [опитуванням Рейтингу](#), понад половина (60%) опитаних вважали, що їхнє економічне становище погіршилось за останній рік, лише 4% заявили про поліпшення

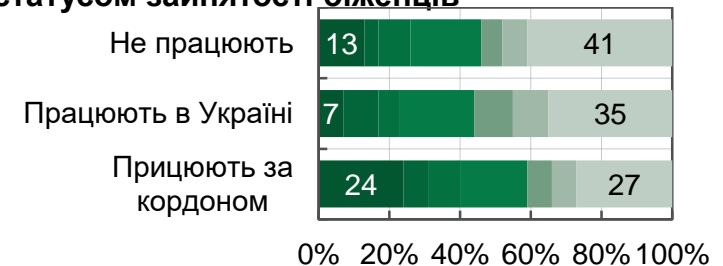
Триває адаптація мігрантів за кордоном, хоча значна частина мігрантів прагне повернутися

Кількість громадян України, які користуються тимчасовим захистом в ЄС, млн осіб

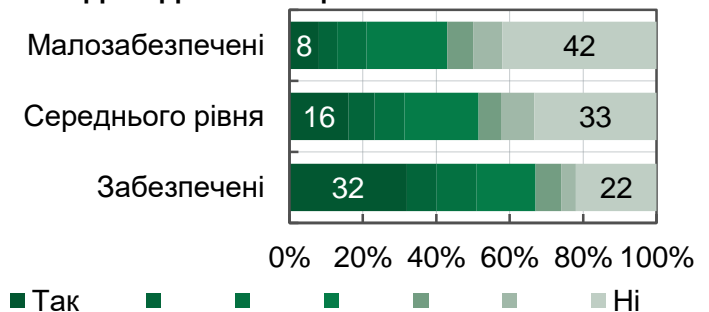

Джерело: Євростат.

"Чи хотіли б Ви залишитись на постійне проживання за кордоном?", % відповідей за статусом зайнятості біженців

за рівнем доходів біженців

Джерело: Рейтинг.

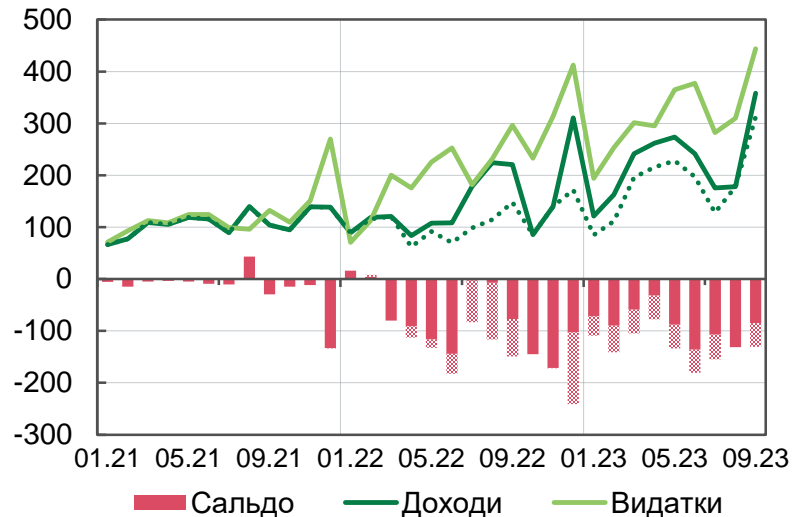
- Згідно з даними Євростату, загальна кількість громадян України, які користуються тимчасовим захистом, повільно збільшується. Проте за оцінками ООН, кількість мігрантів за межами України поступово скорочувалася улітку та станом на 03 жовтня становила 6.2 млн осіб (6.3 млн у червні)
- За результатами липневого [опитування групи Рейтинг](#), 49% українців, які переїхали після вторгнення, не хотіли б залишитися жити за кордоном. Проте, адаптація мігрантів триває, а за опитуваннями, частка тих, хто планує повернутися, порівняно менша серед мігрантів, яким легше адаптуватися (завдяки знанню мови, швидкому працевлаштуванню, освіті тощо)

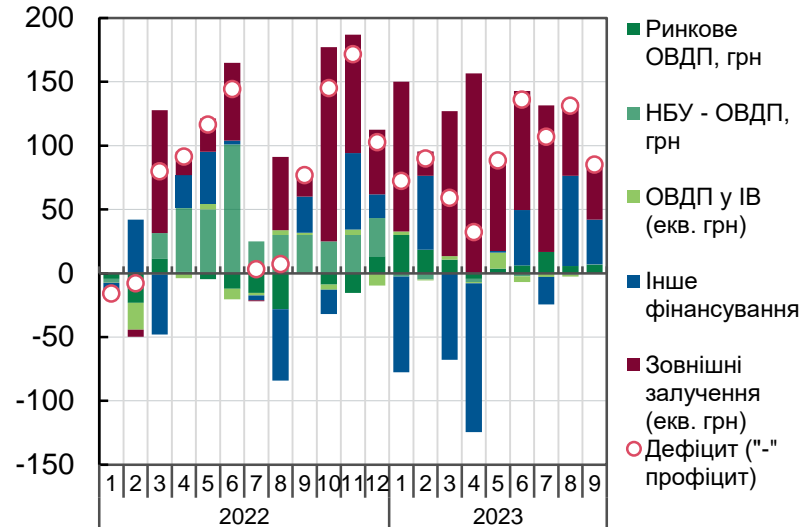
Україна: Фіскальний сектор

Дефіцит бюджету залишається істотним

Основні показники державного бюджету* (помісячно), млрд грн

Фінансування** дефіциту державного бюджету, млрд грн

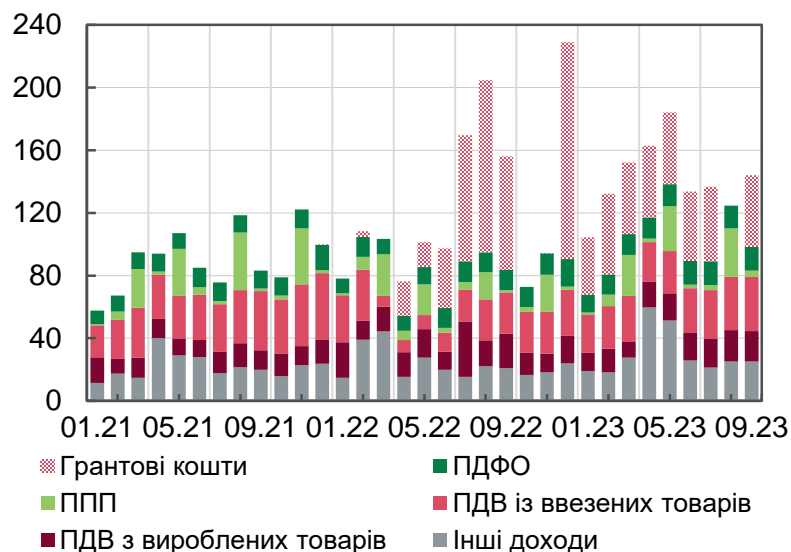
* Пунктиром та візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів. Сальдо з урахуванням кредитування. ** Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація.

Вересень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки. Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

- У вересні дефіцит державного бюджету без урахування грантів у доходах залишився на рівні попереднього місяця: збільшення доходів було нівельоване нарощуванням видатків. У січні – вересні 2023 року дефіцит перевищив 1164 млрд грн (801.6 млрд грн з урахуванням грантів)
- Бюджетні потреби насамперед покрито завдяки міжнародній допомозі майже 3 млрд дол. у вересні та 32.6 млрд дол. з початку року, з яких майже 10 млрд дол. становили гранти
- Внутрішні запозичення – інше вагоме джерело покриття бюджетних потреб цього року за рахунок привабливої дохідності та включення бенчмарк-ОВДП для виконання нормативів обов'язкових резервів

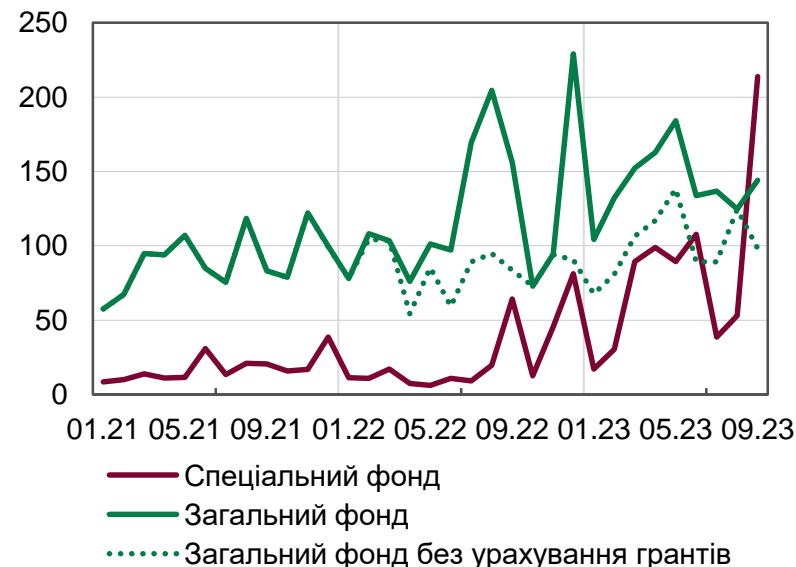
Доходи поступово поліпшуються за рахунок податкових надходжень та власних надходжень бюджетних установ

Доходи* загального фонду державного бюджету, млрд грн

* Вересень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

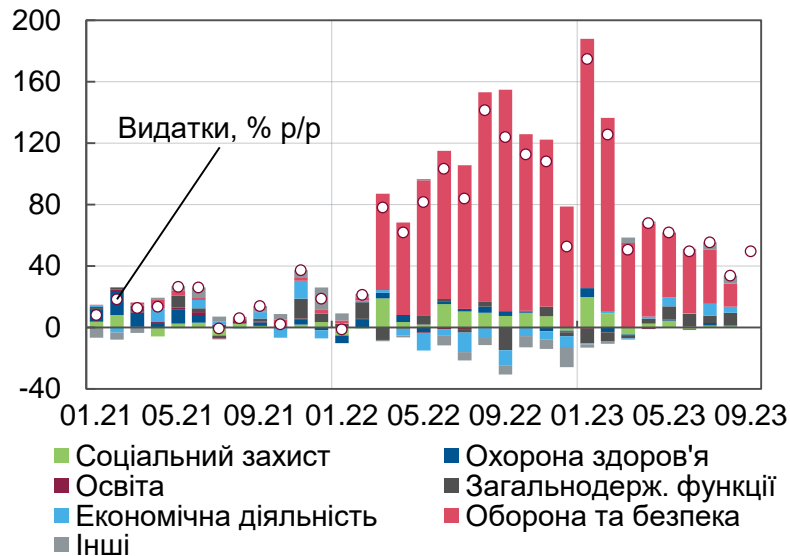
Доходи державного бюджету**, млрд грн

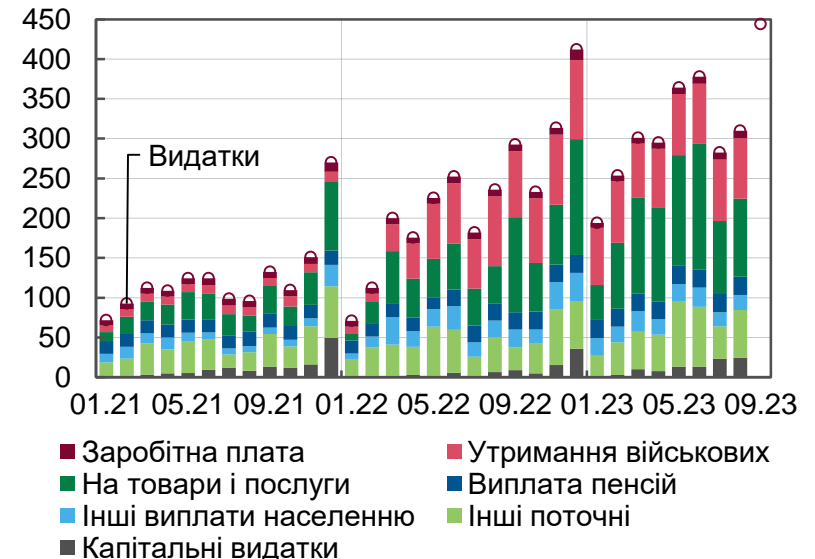
- Зростання податкових надходжень зумовлене економічними факторами (пожвавлення економічної діяльності, збільшення імпорту товарів та підвищення вартості енергетичних ресурсів) та заходами з поліпшення адміністрування
- Відчутне зростання доходів за спеціальним фондом із високою вірогідністю відображало збільшення власних надходжень бюджетних установ. Це ймовірно зумовлювалося залученою допомогою для потреб оборони, а також підвищеним попитом на освітні послуги цього року

... проте високими темпами зростають і видатки

Внески в річну зміну видатків* державного бюджету, в. п. (функціональна класифікація)

Видатки державного бюджету, (економічна класифікація), млрд грн

* Вересень – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

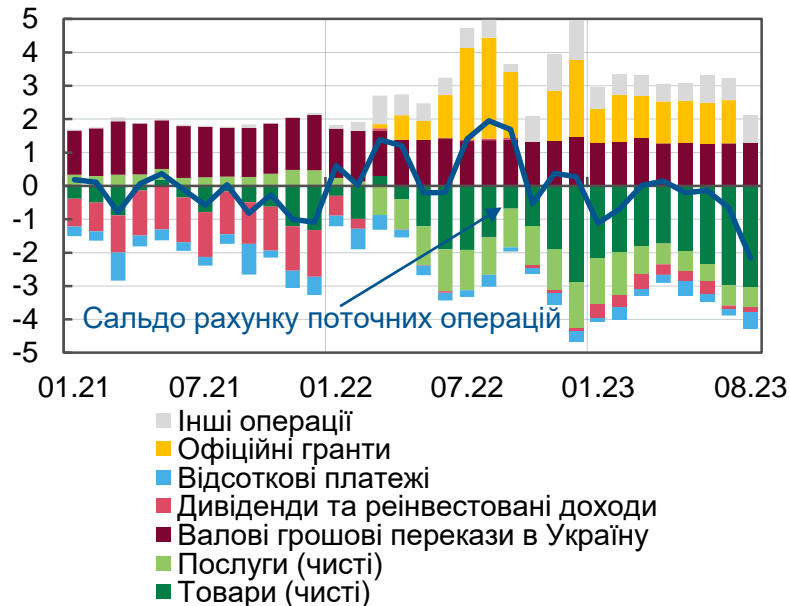
- Щомісячні обсяги видатків державного бюджету у вересні сягнули чергового рекорду. Пріоритетом залишалися сфера оборони і безпеки та соціальне забезпечення (понад 64% та майже 13% видатків у січні – серпні 2023 року відповідно)
- Тривало нарощування й капітальних видатків, зважаючи на реалізацію інфраструктурних проектів та ремонтних робіт

Україна: Платіжний баланс

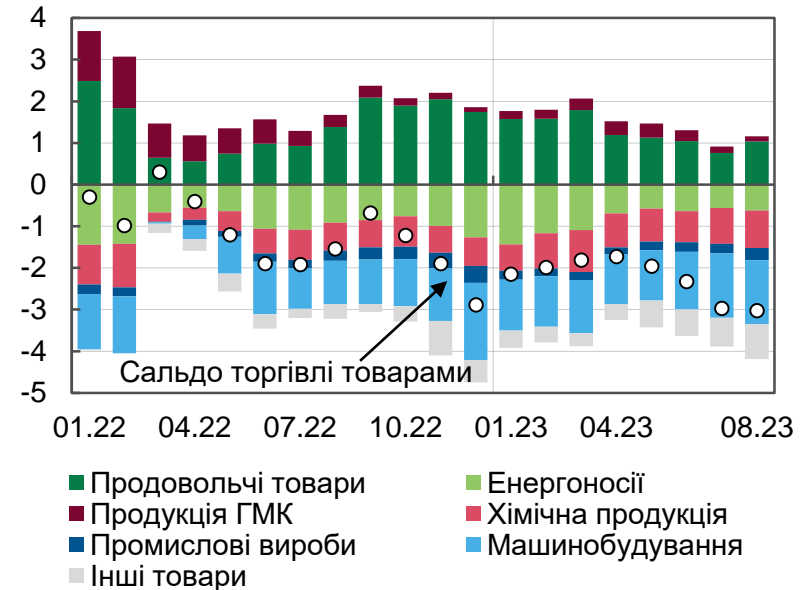
Зміщення гранту від США на вересень було визначальним чинником розширення дефіциту поточного рахунку в серпні

Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

Сальдо торгівлі товарами, млрд дол.

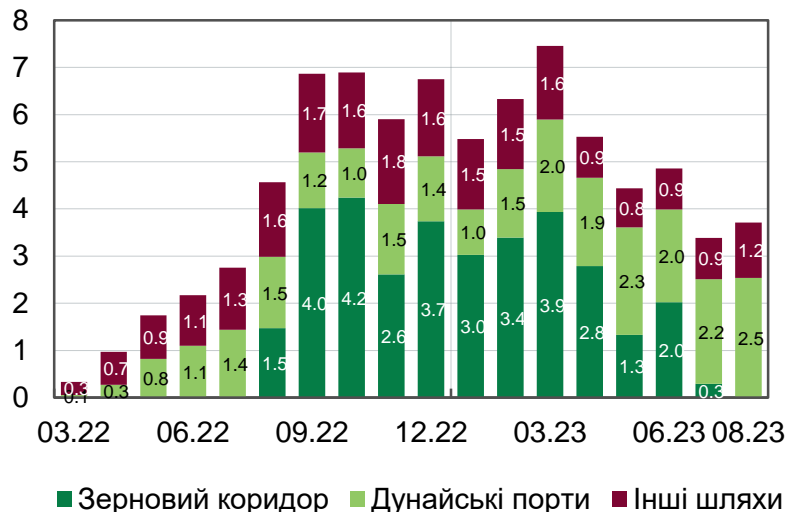

Джерело: розрахунки НБУ.

- Розширення дефіциту торгівлі товарами в серпні пригальмувало завдяки нарощуванню поставок нового врожаю попри припинення функціонування "зернового коридору"
- Проте дефіцит поточного рахунку розширився, оскільки отримання чергового гранту від США було зміщено на вересень

Подальше нарощування поставок альтернативними шляхами та сезонне збільшення пропозиції зумовили зростання експорту

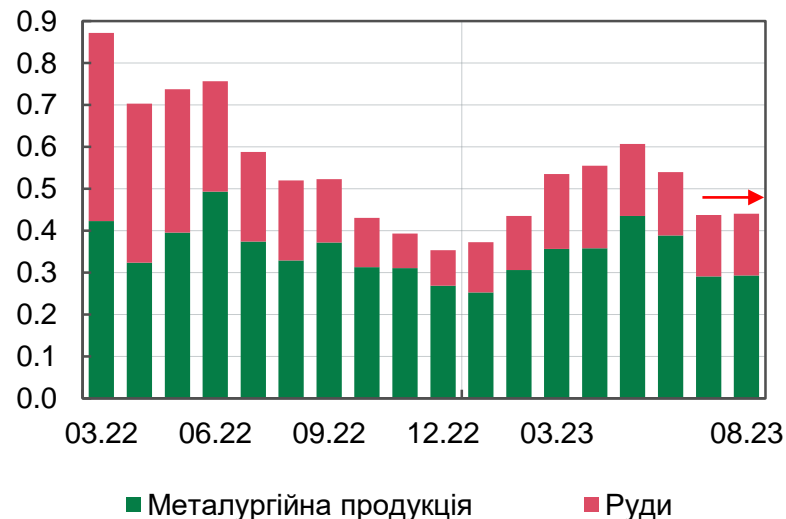
Експорт окремої продукції АПК*, млн т

* Зернові культури, насіння олійних, соняшникова та соєва олії, олійні шроти.

Джерело: Мінагро, Black Sea Grain Initiative JCC.

Експорт продукції ГМК, млрд дол.

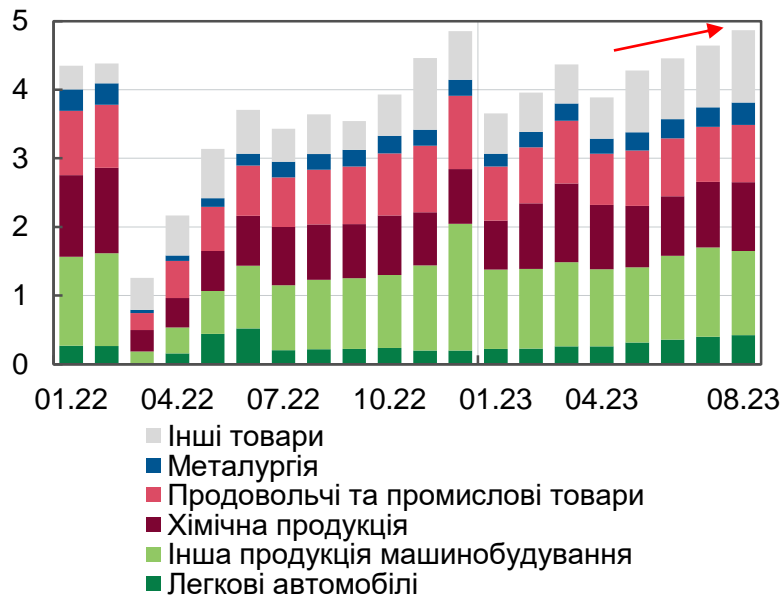

Джерело: НБУ.

- Попри припинення функціонування зернового коридору експорт продовольства збільшився порівняно з липнем передусім завдяки сезонному нарощуванню поставок ріпаку та рекордним поставкам ріпакової олії. Цьому сприяло як подальше збільшення обсягів перевалки в дунайських портах, так і активізація експорту залізничним та автомобільним транспортом
- Водночас здешевлення пшениці через гіршу її якість та підвищення ставок фрахту в дунайських портах на тлі продовження терору з боку РФ стримували нарощування експорту продовольства
- Експорт продукції ГМК майже не змінився порівняно з липнем: нарощування поставок залізної руди нівелювалося її здешевленням на європейському ринку, а збільшення поставок безшовних труб було компенсовано найнижчими з квітня 2022 року поставками чавуну

Подорожчання нафтопродуктів і високий попит з боку аграріїв та оборонного сектору зумовили зростання імпорту товарів

Неенергетичний імпорт, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

Імпорт окремих товарів, зміна порівняно з попереднім місяцем, млн дол.

Джерело: НБУ.

- У серпні аграрії збільшили імпорт добрив напередодні осінньої посівної. Збільшення закупівель промислових товарів та продукції подвійного призначення відображало високий попит з боку оборонного сектору. Імпорт металургійної продукції надалі зростає на тлі активізації в будівництві. Крім того, збільшилися обсяги наданої Україні гуманітарної допомоги
- Закупівлі нових авто сягнули найвищого значення з початку повномасштабного вторгнення, вживаних – з червня 2022 року
- Імпорт енергоносіїв зріс унаслідок подальшого подорожчання нафтопродуктів на європейському ринку та збільшення імпорту електроенергії на тлі її дефіциту через спекотну погоду

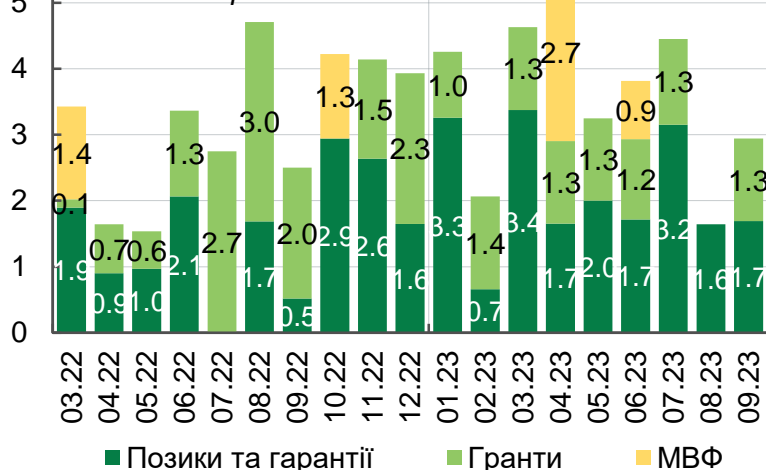
Резерви залишаються на високому рівні

Міжнародна фінансова допомога з початку повномасштабної війни, млрд дол.

Усього: 64.9 млрд дол.

2022: 32.2 млрд дол.

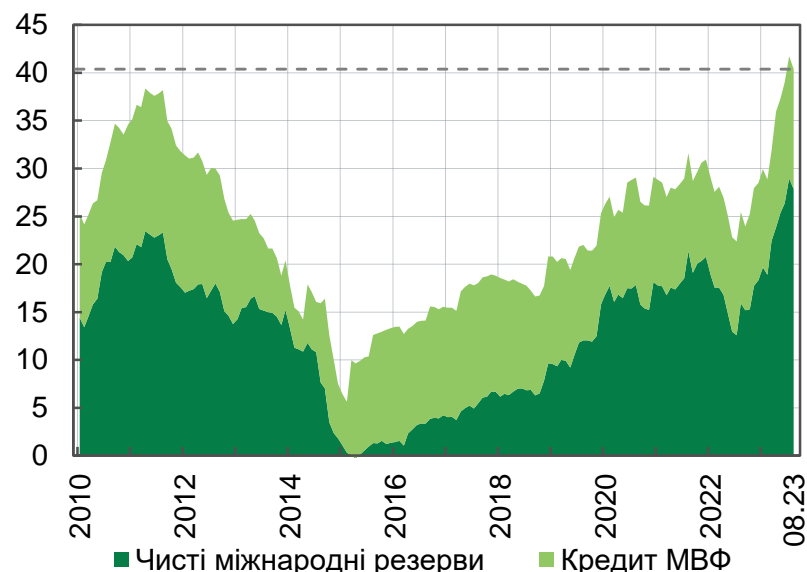
2023: 32.7 млрд дол.

Джерело: дані з відкритих джерел, Мінфін, НБУ.

- Обсяги допомоги міжнародної допомоги в серпні (отримано черговий транш макрофінансової допомоги від ЄС у сумі 1.6 млрд дол.) були меншими порівняно з липнем, що зумовило скорочення припливу капіталу до державного сектору
- Також відновився помірний відплив капіталу з приватного сектору через погашення заборгованості за торговими кредитами перед нерезидентами та більше зростання готівки поза банками
- Розширення дефіциту поточного рахунку та скорочення припливу капіталу за фінансовим рахунком (до 1 млрд дол.) зумовило зниження резервів. Але вони залишалися на високому рівні, перевищуючи 40 млрд дол. на кінець серпня. Надходження гранту від США та чергового траншу від ЄС у вересні з високою ймовірністю забезпечать збереження поточного рівня резервів

Міжнародні резерви, млрд дол.

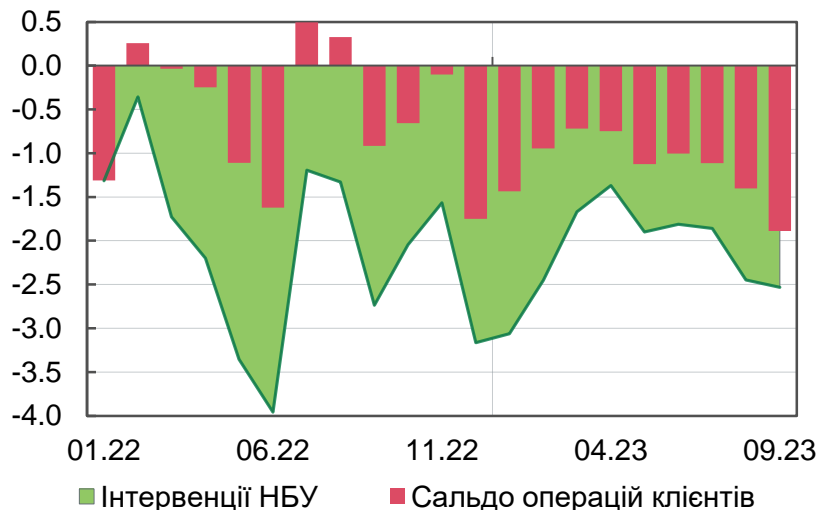
Джерело: НБУ.

Україна: Монетарний сектор

Ситуація на валютному ринку залишалася контрольованою завдяки активній участі НБУ

Сальдо операцій із купівлі/продажу безготівкової та готівкової валюти клієнтами банків*, млрд дол.

* Сальдо операцій з іноземною валютою клієнтами банків на умовах "тод", "том", "спот". Станом за 28.09.2023.

Джерело: НБУ.

- У вересні чистий попит на іноземну валюту зріс, реагуючи на сезонні та ситуативні чинники. Це також призвело до певного послаблення готівкового курсу та незначного розширення спреду між офіційним курсом та курсом на сірому ринку
- НБУ задовольняв попит на валюту інтервенціями. Це разом з ефектами від заходів з валютної лібералізації, що дали змогу збільшити перетоки валюти між ринками, зумовило звуження спреду наприкінці місяця
- Стійкий прогрес у зниженні інфляції, накопичення значного рівня міжнародних резервів, збільшення привабливості гривневих активів дали змогу НБУ на початку жовтня перейти до [режиму керованої гнучкості обмінного курсу](#). Попри зміну режиму зусилля НБУ спрямовуватимуться на збереження курсової стійкості, а курсові коливання суттєво обмежуватимуться за допомогою валютних інтервенцій

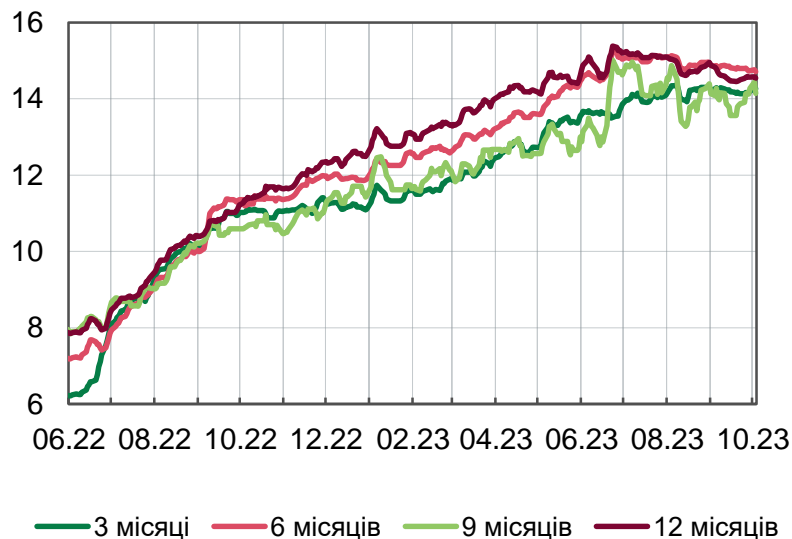
Курси гривні до долара США

Джерело: НБУ, відкриті джерела.

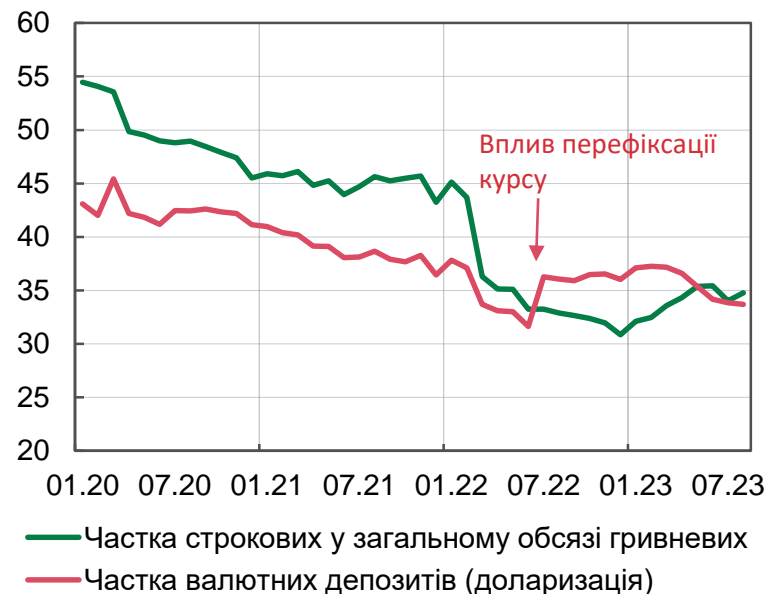
Навіть за номінального зниження ставок дохідність гривневих депозитів залишається привабливою, ...

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб*, %

* 5-денна ковзна середня.
Джерело: Thomson Reuters.

Частки окремих видів депозитів фізичних осіб, %

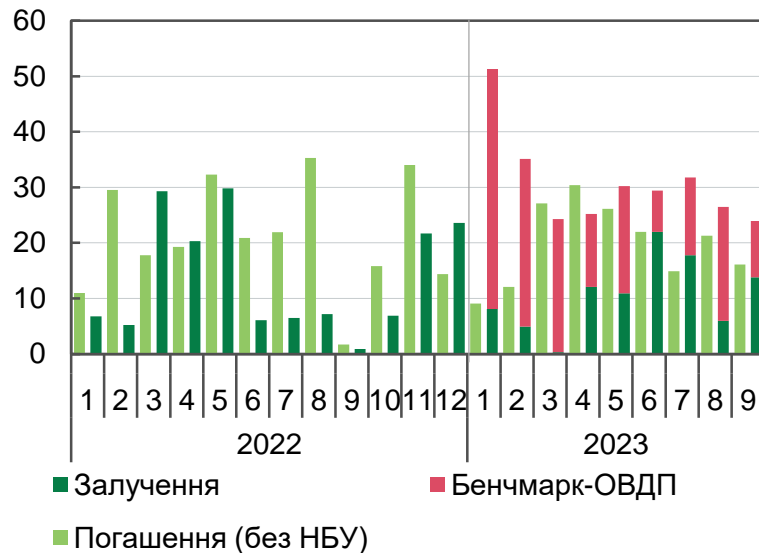

Джерело: НБУ.

- У вересні ставки за строковими гривневими депозитами фізичних осіб помірно знижувалися, реагуючи на пом'якшення процентної політики. Однак їх рівень (більше 14%) дає змогу покривати очікувану інфляцію
- Частка строкових вкладів у загальному обсязі гривневих депозитів фізичних осіб надалі зростала. Певне призупинення динаміки цього показника в липні пояснюється перекласифікацією строкових депозитів (із правом дострокового розірвання) окремими банками

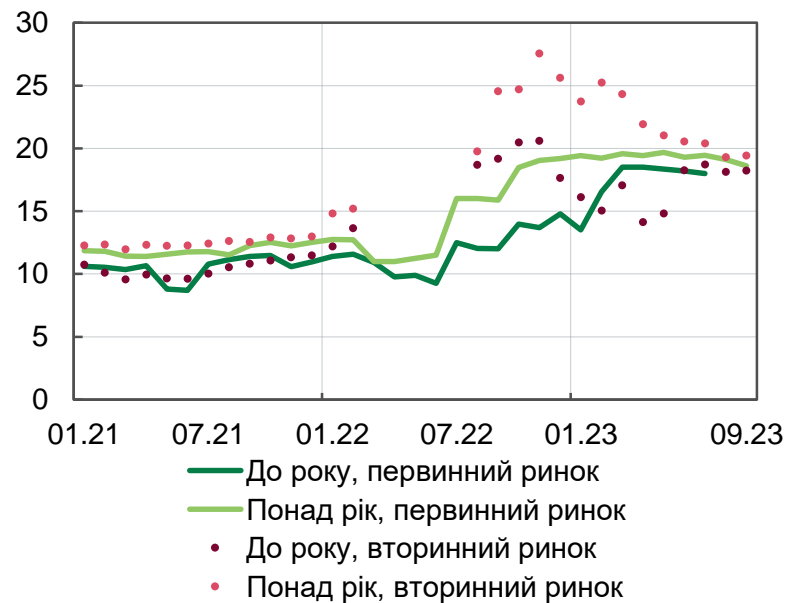
... як і гривневих ОВДП

Розміщення* та погашення гривневих ОВДП, млрд грн

* Не включають ОВДП, випущені в грудні для докапіталізації Укрфінжитла.
Джерело: НБУ.

Дохідність гривневих ОВДП, %

Джерело: НБУ.

- У вересні НБУ розширив перелік бенчмарк-ОВДП для подальшого підтримання зусиль уряду зі збільшення внутрішніх боргових запозичень
- За 9 місяців поточного року обсяг гривневих залучень на внутрішньому ринку становив 120% від річного обсягу погашень ОВДП
- Дохідність на вторинному ринку перебуває майже на рівні первинного